

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Παροχές ανεργίας

Κατάρτιση και επαγγελματική αποκατάσταση

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Επαγγελματική ισοδυναμία και άδειες άσκησης

Συμμετοχή σε συλλόγους και επιμελητήρια

Προσκόμματα στην επαγγελματική αποκατάσταση

Η απόφαση επιβολής περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων εντός του 2015 επηρέασε αρνητικά το σύνολο της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας και επέφερε άμεσες αρνητικές συνέπειες στον τομέα της εργασίας και της απασχόλησης. Επιχειρήσεις βρέθηκαν να αντιμετωπίζουν ορατό κίνδυνο παύσης των δραστηριοτήτων τους, εργαζόμενοι υπέστησαν περαιτέρω μείωση των εισοδημάτων τους, ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε. Στη συγκυρία αυτή αναδείχθηκε ακόμη πιο έντονα η αναγκαιότητα λήψης μέτρων κοινωνικής προστασίας, κυρίως υποστήριξης για τους ανέργους και ενίσχυσης της απασχόλησης. Εξίσου έντονα αναδείχθηκε η ευθύνη του κράτους για την κατοχύρωση και τη διευκόλυνση άσκησης επαγγελματικών δικαιωμάτων, τα οποία προσκρούουν σε διαχρονικές διοικητικές δυσλειτουργίες ή προκαταλήψεις.

ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Στον τομέα αντιμετώπισης της ανεργίας ο Συνήγορος εντόπισε σημαντικά προβλήματα, που φαίνονται να οφείλονται κυρίως στην υιοθέτηση πρακτικών αντίθετων προς τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου και στερούμενων επιείκειας και εύνοιας προς την ευάλωτη ομάδα των ανέργων.

Παροχές ανεργίας

Συμμετοχή απολυθέντων σε πρόγραμμα ενίσχυσης του ΟΑΕΔ

Απολυθέντες από κλωστοϋφαντουργική επιχείρηση εντάχθηκαν σε πρόγραμμα ενίσχυσης του ΟΑΕΔ. Ακολούθησε η έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης που αναγνώριζε την ακυρότητα των απολύσεων, χωρίς όμως η επιχείρηση να καταβάλει τους μισθούς υπερημερίας ή να τους επαναπροσλάβει. Η Διοίκηση του ΟΑΕΔ κάλεσε την τοπική υπηρεσία να ανακαλέσει τις ενισχύσεις που είχε καταβάλει και να καταλογίσει σχετικά χρέη στους ασφαλισμένους για την τακτική επιδότηση. Ο Συνήγορος επισήμανε στον ΟΑΕΔ ότι οι αποφάσεις έγκρισης των τακτικών επιδοτήσεων ανεργίας ήταν και παρέμειναν νόμιμες και μετά την έκδοση των δικαστικών αποφάσεων και δεν θα έπρεπε να ανακληθούν. Περαιτέρω, τόνισε ότι οι επιδοτηθέντες ήταν καλόπιστοι και υποστήριξε πως η ανάκληση των αποφάσεων έβρανε της πενταετίας και η οικονομική δυσχέρεια που θα επιφέρουν αντίκεινται ευθέως στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου, ο ΟΑΕΔ έκανε δεκτές τις ενστάσεις των ενδιαφερομένων και διατήρησε τις αποφάσεις επιδότησης (υπόθεση 190162/2014).

Επίδομα ανεργίας

Αίτημα άνεργης για χορήγηση επιδόματος τακτικής ανεργίας απορρίφθηκε ως εκπρόθεσμο, μετά την παρέλευση της νόμιμης προθεσμίας από την τελευταία της εργασία, από την οποία απολύθηκε λόγω πρόσκαιρης ανικανότητας και χορήγησης σύνταξης αναπηρίας από το ΙΚΑ. Ο Συνήγορος

απευθύνθηκε στην αρμόδια επιτροπή του ΟΑΕΔ, στην οποία εκκρεμούσε ένσταση της ενδιαφερόμενης, και υποστήριξε ότι θα έπρεπε να της χορηγηθεί το επίδομα ανεργίας, επισημαίνοντας ότι η ασθένειά της αποτελούσε νόμιμο λόγο επιμήκυνσης της αποσβεστικής προθεσμίας, έχοντας έρεισμα και στην ισχύουσα νομοθεσία, στην οποία προβλέπεται δυνατότητα αναστολής της προθεσμίας για την αναγγελία του άνεργου λόγω ασθένειας, ειδικά όταν η ασθένεια βεβαιώνεται από το αρμόδιο υγειονομικό όργανο. Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου ο ΟΑΕΔ ενέκρινε τη χορήγηση του αιτηθέντος επιδόματος στην άνεργη (υπόθεση 176740/2013) .

Σε άλλη περίπτωση, αναφερόμενη προσέφυγε στον Συνήγορο λόγω της απόρριψης του αιτήματός της για χορήγηση επιδόματος ανεργίας, διότι πριν από την απόλυσή της είχε λάβει άδεια άνευ αποδοχών, με ιδιωτική συμφωνία εργοδότη – εργαζομένου, χωρίς να έχει προηγηθεί έγγραφη ενημέρωση στο ΙΚΑ ή σε άλλη δημόσια υπηρεσία σχετικά με την έναρξη και λήξη της άδειας αυτής. Ο ΟΑΕΔ, θεωρώντας ότι καταστρατηγούνται οι νόμιμες προθεσμίες υποβολής του αιτήματος, το απέρριψε (υπόθεση 172419/2013).

Ο Συνήγορος επισήμανε στον ΟΑΕΔ ότι δεν υπάρχει υποχρέωση η ιδιωτική σύμβαση της άδειας άνευ αποδοχών να περιβληθεί συγκεκριμένο τύπο και να έχει βεβαία χρονολογία, και πρότεινε, προκειμένου να αποφεύγονται φαινόμενα εξαπάτησης της υπηρεσίας, το αίτημα για επιδότηση ανεργίας να αξιολογείται σε συνδυασμό με όλα τα συνοδευτικά έγγραφα που κατά περίπτωση προσκομίζει ο ασφαλισμένος. Ακολούθως, ο ΟΑΕΔ έκανε αποδεκτή την πρόταση του Συνηγόρου και ενέκρινε τη χορήγηση του επιδόματος ανεργίας.

Μετακίνηση ανέργων

Στο πλαίσιο διερεύνησης αναφορών ανέργων πολιτών, στους οποίους είχαν επιβληθεί πρόστιμα για μετακίνηση στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ) χωρίς την κατοχή νόμιμου τίτλου μεταφοράς, ο Συνήγορος είχε από μακρού χρονικού διαστήματος και κατ' επανάληψη διατυπώσει στους συναρμόδιους φορείς την ανάγκη λήψης μέτρων για την εξασφάλιση της δυνατότητας να ασκούν το δικαίωμα χρήσης των ΜΜΜ χωρίς κόμιστρο οι άνεργοι οικονομικά αδύναμοι πολίτες, προκειμένου αφενός να μην αποκοπούν από τον κοινωνικό ιστό, αφετέρου να διευκολυνθούν στην αναζήτηση εργασίας. Τον Ιούνιο του 2015 εκδόθηκε ΥΑ, βάσει της οποίας οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ άνεργοι απαλλάσσονται από την καταβολή κομίστρου στα δημόσια ΜΜΜ. Περαιτέρω, σύμφωνα με την ίδια ΥΑ, διαγράφονται διοικητικά πρόστιμα που έχουν επιβληθεί έως σήμερα στην ανωτέρω κατηγορία ανέργων για μη καταβολή κομίστρου, ακόμη και εάν έχει εκκινήσει η διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξής τους κατά ΚΕΔΕ. Το Υπουργείο Μεταφορών εξέδωσε εγκύκλιο για την εφαρμογή του άρθρου 77 Ν. 4331/2015, με το οποίο κυ-

ρώθηκε η ανωτέρω ΥΑ, επισημαίνοντας ότι θα διαγράφονται όλα τα σχετικά διοικητικά πρόστιμα που έχουν επιβληθεί την τελευταία πενταετία έως την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου (υποθέσεις 189774/2014, 200738/2015).

Κατάρτιση και επαγγελματική αποκατάσταση

Πολίτης επελέγη σε πρόγραμμα κοινωφελούς χαρακτήρα του ΟΑΕΔ, σε θέση νυχτοφύλακα. Ωστόσο, όταν παρουσιάστηκε για να αναλάβει υπηρεσία, πληροφορήθηκε ότι είχε γίνει λάθος, διότι η θέση είχε ασφαλιστικό καθεστώς βαρέων και ανθυγιεινών, ενώ ο ΟΑΕΔ στο συγκεκριμένο πρόγραμμα δικαιολογούσε απλό ασφαλιστικό καθεστώς. Με αυτή την αιτιολογία, ο φορέας αρνήθηκε να τον προσλάβει. Ο Συνήγορος επισήμανε στον ΟΑΕΔ ότι δεν μπορεί να υφίσταται ο πολίτης τις δυσμενείς συνέπειες των λαθών που προέκυψαν κατά τον σχεδιασμό του προγράμματος απασχόλησης. Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου και τον συντονισμό των συναρμοδίων υπηρεσιών (ΟΑΕΔ και Υπουργείο Πολιτισμού), ο πολίτης τοποθετήθηκε σε θέση με ασφαλιστικές εισφορές συμβατές με το συγκεκριμένο πρόγραμμα (υπόθεση 191868/2014).

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Ο Συνήγορος δέχτηκε αναφορά με αντικείμενο την καθυστέρηση έναρξης των προγραμμάτων «Άθληση για όλους» σε δήμο. Ο φορέας διευκρίνισε ότι τα εν λόγω προγράμματα υλοποιούνται από την οικεία δημοτική επιχείρηση, έπειτα από έγκριση της ΓΓΑ, και ενημέρωσε ότι είχε αποστείλει εγκαίρως στη ΓΓΑ τις προτάσεις του. Ο Συνήγορος διαπίστωσε ότι η ανωτέρω καθυστέρηση οφειλόταν στη μη έγκαιρη δημοσίευση της απαιτούμενης για τη στελέχωση και υλοποίηση των εν λόγω προγραμμάτων ΚΥΑ, με αποτέλεσμα τα προγράμματα, τα οποία είναι οκτάμηνης διάρκειας, να εκτελεστούν μόνο κατά το ήμισυ. Συνεπεία της παρέμβασης του Συνηγόρου, η ΓΓΑ δεσμεύτηκε ότι στο μέλλον θα ληφθεί κάθε δυνατό μέτρο ώστε να ενημερωθούν τα χρονοδιαγράμματα. Παράλληλα, ο δήμος ενημέρωσε τον Συνήγορο ότι θα καταβληθεί προσπάθεια να ισχύσουν οι οκτάμηνες συμβάσεις των εργαζομένων, ώστε αυτοί να μη θιγούν επαγγελματικά και οικονομικά. Μάλιστα, η ίδια η αναφερόμενη ενημέρωσε τον Συνήγορο ότι για το έτος 2015-2016 οι προθεσμίες τηρήθηκαν κανονικά και τα προγράμματα «Άθληση για όλους» ξεκίνησαν εγκαίρως (υπόθεση 193138/2014).

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Η ενδημούσα κρίση στην αγορά εργασίας καθιστά ακόμη περισσότερο αναγκαία την εγρήγορση του κράτους για τη διοικητική διευκόλυνση της επαγγελματικής ελευθερίας, ενώ η άρση θεσμικών εμποδίων για την πρόσβαση σε σειρά επαγγελματιών αποτελεί ήδη από πολλά χρόνια νομοθετημένη υποχρέωση του κράτους.

Ωστόσο, η εξέλιξη είναι αντίστροφη του αναμενόμενου: το 2015 διακόπηκε η πρόσβαση στην αγορά εργασίας μεγάλου αριθμού ανυπαίτιων ενδιαφερομένων λόγω αδράνειας της Διοίκησης στις διαδικασίες αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας ή επαγγελματικών προσόντων, ενώ προβληματική υπήρξε και η πρόσβαση σε αυξημένες επαγγελματικές δραστηριότητες διαφόρων τεχνικών ειδικοτήτων λόγω καθυστέρησης στη διενέργεια των απαιτούμενων εξετάσεων. Αντίστοιχες στρεβλώσεις επιφέρουν οικονομική ζημία σε επαγγελματίες, όπως στις περιπτώσεις επιβάρυνσης μελών επιμελητηρίων που ασκούν διαφορετικό επάγγελμα ή εξάρτησης της παροχής υπηρεσιών εμπορικού μητρώου από την εξόφληση επιμελητηριακών εισφορών.

Συναφείς κατά το αποτέλεσμα τους, αν και με διαφορετική νομική αφετηρία, είναι οι παρεμβάσεις του Συνηγόρου για περιπτώσεις προσκομμάτων στην επαγγελματική αποκατάσταση καταδικασθέντων.

Επαγγελματική ισοδυναμία και άδειες άσκησης

Αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας αλλοδαπών τίτλων σπουδών

Οι διατάξεις των Ν. 4093/2012 και 4111/2013 επιτρέπουν την αναγνώριση τίτλων που έχουν απονεμηθεί από αλλοδαπά ΑΕΙ, κατόπιν σπουδών που πραγματοποιήθηκαν σε κολέγια στην Ελλάδα, ως επαγγελματικά ισοδύναμων προς τους απονεμόμενους από τα ημεδαπά ΑΕΙ, υπό την προϋπόθεση ότι τα κολέγια λειτουργούν είτε βάσει συμφωνιών δικαιόχρησης (franchise) με τα αλλοδαπά ΑΕΙ είτε έχουν πιστοποιηθεί από διεθνείς οργανισμούς πιστοποίησης. Οι κάτοχοι της βεβαίωσης αναγνώρισης δικαιούνται να ασκήσουν συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα υπό τους ίδιους όρους με τους κατόχους συγκρίσιμων τίτλων του ημεδαπού εκπαιδευτικού συστήματος, εκτός συγκεκριμένων εξαιρέσεων, όπως είναι η κατάληψη θέσεων αυξημένων ακαδημαϊκών προσόντων. Αρμόδιος φορέας για την αναγνώριση της επαγγελματικής ισοδυναμίας είναι το Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΑΕΠ), που είναι επίσης υπεύθυνο για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων κατόχων αλλοδαπών τίτλων που πραγματοποίησαν τις σπουδές τους εξ ολοκλήρου σε κράτη μέλη της ΕΕ και επιθυμούν να ασκήσουν στην Ελλάδα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα. Αρμόδια υπηρεσία για την προετοιμασία και εισαγωγή των φακέλων στο ΣΑΕΠ είχε αρχικά ορισθεί το Τμήμα Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο καταργήθηκε τον Οκτώβριο του 2014 με τον νέο οργανισμό του υπουργείου και οι αρμοδιότητές του ανατέθηκαν στο Αυτοτελές Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων, όμως με καθυστέρηση 4 μηνών και με ελλιπή στελέχωση (βλ. «Νομοθετικές και οργανωτικές προτάσεις»). Σε συνδυασμό με

τη διακοπή λειτουργίας του ΣΑΕΠ λόγω ενοποίησης και αναδιάσπασης υπουργείων, αποτέλεσμα ήταν υπέρμετρες καθυστερήσεις στην εξέταση αιτημάτων οι οποίες ενίοτε υπερβαίνουν τη διετία (ενδεικτικές υποθέσεις 196947, 197126, 197825, 198147/2015).

Ο Συνήγορος πρότεινε τη λήψη βραχυπρόθεσμων μέτρων, όπως είναι η επαρκής στελέχωση της νέας υπηρεσίας, η ομαδοποίηση των φακέλων κατά ίδρυμα και κατά ειδικότητα, ώστε να μην απαιτείται κατάρτιση εισήγησης και εξέταση κάθε φακέλου χωριστά, καθώς και η αύξηση του αριθμού των συνεδριάσεων του ΣΑΕΠ. Επίσης, προτάθηκαν μακροπρόθεσμα μέτρα, όπως η ανάθεση σε έναν φορέα όλων των υφιστάμενων καθεστώτων αναγνώρισης αλλοδαπών τίτλων σπουδών, δηλαδή της ακαδημαϊκής αναγνώρισης, της αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων και της αναγνώρισης επαγγελματικής ισοδυναμίας.

Καθυστερήση εξετάσεων για άδειες άσκησης τεχνικών επαγγελματιών

Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την άδεια άσκησης εγκαταστάτη ηλεκτρολόγου φωτοβόλων σωλήνων και επιγραφών (ΠΔ 108/2013) προϋποθέτει την επιτυχή συμμετοχή σε θεωρητικές και πρακτικές εξετάσεις. Οι σχετικές ΚΥΑ ορίζουν απαιτούμενα μέτρα για την πραγματοποίηση των εξετάσεων, όπως τον ορισμό εξεταστικών κέντρων και εξεταστέας ύλης, τη συγκρότηση επιτροπών, την επιμόρφωση των εξεταστών, καθώς και τον τύπο και το περιεχόμενο των εκδιδόμενων αδειών. Ενόψει παρατεινόμενης καθυστέρησης στη διενέργεια εξετάσεων από την Περιφέρεια Αττικής, ο Συνήγορος πρότεινε την προσωρινή αναβίωση του προϊσχύοντος συστήματος εξετάσεων, έως την ολοκλήρωση του νέου θεσμικού πλαισίου, πρόταση που δεν έχει γίνει δεκτή μέχρι στιγμής (υποθέσεις 177981/2013, 198167, 198935/2015).

Συμμετοχή σε συλλόγους και επιμελητήρια

Επιλεκτική διαγραφή μελών ΤΕΕ

Μηχανικοί ζήτησαν τη διαγραφή τους από το μητρώο μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ), καθώς αφενός ασκούν διαφορετική επαγγελματική δραστηριότητα στον ιδιωτικό τομέα, αφετέρου υφίστανται οικονομική επιβάρυνση λόγω υποχρέωσης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών δύο φορέων, δηλαδή μερικώς του ΙΚΑ και πλήρως του ΤΣΜΕΔΕ. Ωστόσο, το αίτημά τους απορρίφθηκε από το ΤΕΕ χωρίς καμία αιτιολογία, ενώ οι επισημάνσεις του Συνηγόρου περί υποχρέωσης αιτιολογίας έμειναν χωρίς απάντηση (υποθέσεις 191953, 195658/2014). Τα τελευταία χρόνια, προφανώς υπό την πίεση της οικονομικής κρίσης, το ΤΕΕ ικανοποιεί αιτήματα διαγραφής μόνον όταν ο αιτών είναι άνεργος.

Η άρνηση διαγραφής φαίνεται να στηρίζεται στις διατάξεις του Ν. 1486/1984, στις οποίες δεν περιλαμβάνεται ρύθμιση για εκούσια διαγραφή, με αποτέλεσμα το ΤΕΕ να θεωρεί μέλη του όσους έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του μηχανικού και όχι όσους ασκούν συναφές επάγγελμα.

Απευθυνόμενος στον Υπουργό Υποδομών, ο Συνήγορος επισήμανε ότι η πρακτική αυτή δημιουργεί ζήτημα άνισης μεταχείρισης, εφόσον τα αιτήματα διαγραφής φαίνεται να ικανοποιούνται με μόνο κριτήριο τη δυνατότητα καταβολής των συνδρομών μέλους και των ασφαλιστικών εισφορών από τους ενδιαφερόμενους. Επίσης, επισήμανε ότι η ύπαρξη νομοθετικού κενού πρέπει να ερμηνεύεται με γνώμονα τις διατάξεις των άρθρων 5 και 12 του Συντάγματος για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ενώ ήδη από το 1999 η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ έχει αναγνωρίσει την αναγκαιότητα νέας συνολικής νομοθετικής ρύθμισης (βλ. «Νομοθετικές και οργανωτικές προτάσεις»).

Εξόφληση επιμελητηριακών εισφορών ως προϋπόθεση εξυπηρέτησης εταιρειών

Τεχνικές εταιρείες, εγγεγραμμένες στο ΤΕΕ, αντιμετώπισαν την άρνηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (ΓΕΜΗ) να παρέχει τις υπηρεσίες του, με την αιτιολογία ότι οφείλονται επιμελητηριακές συνδρομές. Ο Συνήγορος, απευθυνόμενος τόσο στα εμπλεκόμενα Εμπορικά Επιμελητήρια όπου εδρεύουν οι υπηρεσίες ΓΕΜΗ όσο και στη Διεύθυνση ΑΕ και Πίστωσης της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, επισήμανε ότι όσες τεχνικές εταιρείες λόγω της νομικής τους μορφής οφείλουν να εγγράφονται στα Εμπορικά Επιμελητήρια, θεωρούνται εκ του νόμου και ανεξαρτήτως του σκοπού τους εμπορικές επιχειρήσεις και συνεπώς οφείλουν να καταβάλλουν τις απαιτούμενες επιμελητηριακές συνδρομές. Ωστόσο, επειδή οι υπηρεσίες εμπορικού μητρώου, όπως καταχωρίσεις πράξεων και έκδοση πιστοποιητικών, προϋποθέτουν την καταβολή τέλους, αυτές πρέπει να παρέχονται ανεξαρτήτως τυχόν οφειλής επιμελητηριακών συνδρομών, οι οποίες μπορεί να αναζητούνται διά της νομίμου οδού από το εκάστοτε εμπλεκόμενο επιμελητήριο. Σύμφωνη με την άποψη αυτή του Συνηγόρου ήταν και η Γνωμοδότηση 141/2014 του ΝΣΚ, η οποία μετά την αποδοχή της κατέστη υποχρεωτική για τα επιμελητήρια (ενδεικτικές υποθέσεις 183478, 184125, 185289, 190613/2014).

Διαγραφή από δικηγορικό σύλλογο ως προϋπόθεση συμμετοχής σε διαδικασία επιλογής προσωπικού

Σε προκήρυξη της Υπηρεσίας Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών, ως προϋπόθεση συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής ορίστηκε η μη κατοχή της δικηγορικής ιδιότητας εκ μέρους των υποψηφίων ειδικότητας ΠΕ Νομικών, αποδεικνυόμενη με βεβαίωση του οικείου δικηγορικού συλλόγου από την οποία να προκύπτει ότι οι υποψήφιοι έχουν τεθεί σε αναστολή άσκησης του λειτουργήματός του ή ότι έχουν διαγραφεί από αυτόν. Ο Συνήγορος απευθύνθηκε στην αρμόδια διεύθυνση του

υπουργείου, επισημαίνοντας ότι οι ισχύουσες διατάξεις (άρθρο 7 Ν. 4194/13) προβλέπουν απώλεια της δικηγορικής ιδιότητας σε περίπτωση διορισμού ή σύναψης σύμβασης μίσθωσης έργου και όχι ως προϋπόθεση συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής.

Τυχόν παραίτηση από τη δικηγορική ιδιότητα χάριν μιας εξέλιξης επισφαλούς και αβέβαιης, όπως είναι η επιτυχής έκβαση μιας διαδικασίας πρόσληψης, θα ανάγκαζε τον παραιτηθέντα, σε περίπτωση αποτυχίας, να παραμείνει άνεργος για αξιόλογο χρονικό διάστημα, καθώς ο επαναδιορισμός αποτελεί μεν δικαίωμά του, αλλά απαιτεί εμπλοκή περισσότερων διοικητικών οργάνων και συνεπώς πολύ χρόνο.

Παράλληλα, αναστολή άσκησης χορηγείται μόνον υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που σχετίζονται με την τετελεσμένη ανάληψη άλλων καθηκόντων. Ο Συνήγορος ζήτησε από το υπουργείο τη διερεύνηση της νομιμότητας του συγκεκριμένου όρου της προκήρυξης, καθώς θα μπορούσε να επιφέρει ανατροπή στα αποτελέσματα της πρόσληψης σε περίπτωση δικαστικής αμφισβήτησής του. Μέχρι στιγμής η παρέμβαση δεν έχει τύχει ανταπόκρισης (υπόθεση 202110/2015).

Προσκόμματα στην επαγγελματική αποκατάσταση

Παρακώλυση επαγγελματικής αποκατάστασης καταδικασθέντων

Σε πολυάριθμες και ποικίλες περιπτώσεις διοικητικών προσκομμάτων στην επαγγελματική αποκατάσταση καταδικασθέντων, ο Συνήγορος παρεμβαίνει επικαλούμενος, μεταξύ άλλων, τόσο το συνταγματικό δικαίωμα στην επαγγελματική ελευθερία, το οποίο μπορεί να κάμπτεται μόνον υπό τον όρο της αναλογικότητας κατ' άρθρο 25 παράγρ. 1 του Συντάγματος, όσο και την ανάγκη επαγγελματικής και κοινωνικής επανένταξης των αποφυλακισθέντων, που αποτελεί ευρύτερο στόχο της αντεγκληματικής νομοθετικής πολιτικής.

Αίτηση για άδεια εργασίας ως προσωπικό ασφαλείας απορρίφθηκε από τη Διεύθυνση Ασφάλειας Θεσσαλονίκης της ΕΛΑΣ με την αιτιολογία ότι ο αιτών είχε καταδικασθεί από στρατοδικείο για ανυπακοή, δηλαδή για αδίκημα που όχι μόνο δεν συμπεριλαμβάνεται στην απαρίθμηση κωλυμάτων κατά το άρθρο 3 Ν. 2518/1997, αλλά επιπλέον εμπίπτει στη ρύθμιση του άρθρου 27 Ν. 2915/2001 με την οποία, σε συμμόρφωση προς την απόφαση «Ολιμμένος κατά Ελλάδος» του ΕΔΔΑ, διαγράφηκαν από το ποινικό μητρώο όσες ποινές είχαν επιβληθεί για άρνηση στρατιωτικής υπηρεσίας λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων (υπόθεση 190158/2014).

Ενώ τελικά στη συγκεκριμένη περίπτωση η ΕΛΑΣ πείσθηκε και ανακάλεσε την απορριπτική απόφαση, παραμένει ο προβληματισμός ως προς τη διάταξη του

άρθρου 3 Ν. 2518/1997 που ρητώς επιτρέπει στη Διοίκηση να επικαλείται ακόμη και καταδίκες διαγραμμαμένες από το ποινικό μητρώο.

Αίτηση για άδεια εργασίας ψήστη απορρίφθηκε από τη Διεύθυνση Ασφάλειας Αττικής της ΕΛΑΣ με την αιτιολογία ότι ο αιτών είχε καταδικασθεί για εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και της δημόσιας τάξης καθώς και για κατοχή ναρκωτικών, δηλαδή για αδικήματα που συμπεριλαμβάνονται μεν στην απαρίθμηση κωλυμάτων κατά το άρθρο 4 ΠΔ 180/1979, πλην όμως μόνο για απασχόληση σε «κέντρα διασκέδασης, μπαρ, καφετέριες και αίθουσες διενέργειας τεχνικών παιχνιδιών» και όχι σε ψητοπωλεία. Επιπλέον, η διάταξη αυτή έχει κριθεί αντισυνταγματική από τον Άρειο Πάγο (απόφαση 6/2008). Παρά την παρέμβαση του Συνηγόρου, η Διοίκηση ενέμεινε στην άποψή της (υπόθεση 196315/2014).

Άδεια άσκησης επαγγέλματος προπονητή ξιφασκίας ανακλήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, επειδή σε βάρος του κατόχου της ασκήθηκε ποινική δίωξη για πορνογραφία ανηλίκων. Επικαλούμενος τα άρθρα 5 και 27 της Σύμβασης για την Προστασία των Παιδιών κατά της Γενετήσιας Εκμετάλλευσης (Ν. 3727/2008), το άρθρο 25 Ν. 4049/2012, το συνταγματικό δικαίωμα στην επαγγελματική ελευθερία και το τεκμήριο αθωότητας, ο Συνήγορος υποστήριξε ότι ο περιορισμός στην επαγγελματική δραστηριότητα σε τόσο πρώιμο στάδιο της ποινικής διαδικασίας θα έπρεπε να είναι προσωρινός και μερικός, δηλαδή να υλοποιείται ως απλή αναστολή αντί οριστικής απαγόρευσης, και να αφορά μόνο την παροχή υπηρεσιών σε ανηλίκους και όχι συλλήβδην την άσκηση του επαγγέλματος, ενώ επιπλέον θα έπρεπε να περιέχει ειδική αιτιολογία ως προς την αναγκαιότητα του μέτρου για την προστασία των ανηλίκων αθλητών. Η παρέμβαση του Συνηγόρου διακόπηκε λόγω εκκρεμοδικίας ενώπιον του ΑΣΕΑΔ (υπόθεση 165439/2013).

Σε συνέχεια αλληπάλληλων παρεμβάσεων του Συνηγόρου για τα παραπάνω θέματα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης συγκρότησε ειδική επιτροπή με αντικείμενο εργασίας τη μελέτη των διάσπαρτων διατάξεων που προβλέπουν επαγγελματικά κλώματα λόγω καταδίκης και την εισήγηση για ενδεχόμενη τροποποίησή τους.

Εμφάνιση παραγεγραμμένης ποινής σε ποινικό μητρώο αλλοδαπού

Τον Συνήγορο απασχόλησε υπόθεση αλλοδαπού, ο οποίος ζήτησε αντίγραφο ποινικού μητρώου γενικής χρήσης προκειμένου να αποκτήσει άδεια πώλησης λαχείων. Στο αντίγραφο που εκδόθηκε από το Τμήμα Ποινικού Μητρώου και Απονομής Χάρτιος του Υπουργείου Δικαιοσύνης εμφανίζεται καταδικαστική απόφαση ποινής φυλάκισης 8 μηνών, εξαγοράσιμης, η οποία είχε επιβληθεί το 1994. Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΚΠΔ και του ΠΚ, η απόφαση αυτή δεν πρέπει να

εμφανίζεται πλέον στα αντίγραφα ποινικού μητρώου γενικής χρήσης, καθώς έχει παραγραφεί, ενώ στόχος των σχετικών διατάξεων είναι η κοινωνική επανένταξη των καταδικασθέντων που ούτως ή άλλως αντιμετωπίζουν δυσχέρεια στην εξεύρεση εργασίας λόγω κοινωνικού στιγματισμού (βλ. «Νομοθετικές και οργανωτικές προτάσεις»). Απευθυνόμενος στο υπουργείο, ο Συνήγορος επισήμανε ότι αυτή η εγγραφή, 21 χρόνια μετά την επιβολή της ποινής, εκτός από αμφισβητούμενης νομιμότητας, είναι επιπλέον και εμπόδιο στην επαγγελματική ζωή του αναφερόμενου. Ο Συνήγορος πρότεινε την επανέκδοση διορθωμένου αντιγράφου ποινικού μητρώου και αναμένεται η ανταπόκριση του υπουργείου (υπόθεση 197229/2015).

Έχοντας και παλαιότερα υποστηρίζει την ανάγκη αναμόρφωσης του νομικού πλαισίου προκειμένου να εναρμονιστεί με την ανάγκη επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης των αποφυλακισμένων ακόμα και σε περιπτώσεις κωλυμάτων διορισμού στο Δημόσιο λόγω ποινικής καταδίκης, ο Συνήγορος έθεσε εκ νέου το γενικότερο αυτό ζήτημα υπόψη του Υπουργείου Δικαιοσύνης και αναμένει σχετικές πρωτοβουλίες του.

Περισσότερα και πιο αναλυτικά στοιχεία, στον ιστότοπο του Συνηγόρου www.synigoros.gr

Το σύμβολο μέσα στο κείμενο παραπέμπει σε κατάλογο συνδέσμων (www.synigoros.gr/?i=stp.el.links2015) όπου μπορείτε να βρείτε σχετικά αναρτημένα έγγραφα.
